

Datahub /Puukangas Marjut

19.9.2017

Datahub seurantaryhmän kokous

Aika 19.9.2017 klo

Paikka Fingrid, Läkkisepäntie 21, Helsinki

Läsnä Timo Liiri Fortum Markets Oy
Riina Heinimäki Energiateollisuus ry
Maria Kähkönen Pohjois-Karjalan Sähkönsiirto Oy
Ville Sihvola Elenia Oy
Tiina Lyyra Oulun Sähkönmyynti Oy
Jaakko Yliaho Vaasan Sähköverkko Oy
Arto Rajala Työ- ja elinkeinoministeriö
Suvi Lehtinen Energiavirasto

Pasi Aho pj Fingrid Oyj
Marjut Puukangas siht Fingrid Oyj
Fredrik Södö Fingrid Oyj
Minna Arffman Fingrid Oyj

Poissa Olli Puranen Energiamyynti Suomi Oy
Pasi Kuokkanen Suomen ElFi Oy
Toivo Hurme Paikallisvoima ry

1 Kokouksen avaus

Pasi avasi kokouksen klo 12.02

Käytiin lyhyt esittelykierros paikallaolevien kesken, Oulun Sähkönmyynnin uusi edustaja on Tiina Lyyra Jari Pirkolan siirtyessä muihin tehtäviin.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3 Tietokonversiotyön eteneminen / Fredrik Södö

Käytiin läpi tietokonversioprojektin tilannetta.

3.1 3. seurantakysely

Tässä kyselyssä pyydettiin tietoa toimialan yhtiöiden järjestelmien ja mm. poimintatyökalujen tilasta. Kaikilta yhtiöiltä ei ole vielä saatu vastauksia tähän kyselyyn. Kyselyyn vastanneiden lista löytyy Fingridin kotisivuilta <http://www.fingrid.fi/fi/asiakkaat/datahub/tietokonversiotyo/valmistautumisen%20etenemin/en/Sivut/default.aspx>

Kyselyn perusteella voidaan todeta, että moni yhtiö on vaihtamassa tietojärjestelmiä myöhemmin kuin parin vuoden kuluttua kyselyn ajankohdasta. Suuri osa vastaajista on

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Datahub /Puukangas Marjut

19.9.2017

vaihtamassa tai päivittämässä järjestelmäänsä 1,5 - 2 vuoden päästä kyselystä. Todettiin, että FG:n on hyvä seurata näiden projektien etenemistä, koska niillä oleellinen vaikutus datahubin käyttöönottoon. ET on saanut alalta kommentteja, että uusien järjestelmämuutos- ja -päivityshankkeiden aikatauluihin vaikuttaa myös järjestelmätoimittajien resurssit. Uusien hankkeiden aikataulua voi viivästyttää nyt käynnissä olevat isot hankkeet. Pohdittiin mikä toimialalla on testiympäristöjen tilanne. Tämä tullaan nostamaan esiin seuraavaan kyselyyn. Mietittiin myös, pitäisikö seuraavassa kyselyssä yrittää selvittää minkälaisia syitä on niiden taustalla, jotka ovat hoitamassa muutokset järjestelmiin vasta myöhemmässä vaiheessa. Selvitettävä myös tarkemmin mitä 'myöhemmin' tarkoittaa. FG seuraa tilannetta. Todettiin että toimialan yhtiöiden tulisi kaikkien vastata kyselyihin, jotta saadaan todenmukainen käsitys toimialan valmiudesta datahubin käyttöönottoon.

3.2 Tietokonversiopalvelun hankinta

Hankintaprosessi julkisen hankinnan neuvottelumenettelyllä käynnistettiin helmikuun alussa. Tarkempi aikataulu löytyy liitteestä 1.

Tarjouksia saatiin kolme kappaletta. Palvelun toimittajaksi valittiin Inpulse Works Oy, Ennen sopimuksen allekirjoitusta Solteq osti Inpulse Worksin.

Tietokonversiopalvelu toimii ennen datahubin käyttöönottoa tietojen tarkistuspalveluna. Kun datahub on käytössä palvelu luovuttaa tiedot alkulatauksessa datahubiin. Yksi merkittävä osa palvelua on VRK:n palveluntarjoajien kautta tehtävä ulkoisten rekistereiden hyödyntäminen tietojen tarkistuksissa.

3.3 Palvelun toteutusprojekti

Projektissa merkittävin milestone M4 huhtikuussa 2018, jolloin palvelu avataan koko toimialan käyttöön. Palvelu avataan pilottiryhmälle lokakuussa 2017. Ensimmäisessä vaiheessa tarkastetaan asiakas ja käyttöpaikkatiedot. Ennen palvelun avaamista suoritetaan tietoturva-auditointi ja sen tulosten perusteella tehdään päätös avataanko pilottiryhmälle. Toiminnallisuuksia lisätään palveluun projektin edetessä. Ennen koko toimialalle avaamista tehdään uusi auditointi.

Palvelun käyttöönotto näyttää tällä hetkellä hyvältä.

Ville Sihvola nosti esiin vastuunrajoitukset palvelusopimuksessa, josta ovat jo aiemmin FG:n kanssa keskustelleet. Sopimuksen vastuunrajoitukset eivät täytä Elenian riskienhallinnan kriteereitä. Elenian mukaan FG:n esittämät korvaukset eivät riitä kattamaan mahdollisen tietoturvaloukkauksen aiheuttamia kuluja. FG ei voi pakottaa pilottiryhtyksiä toimittamaan tietoja palveluun. Tuleva lainsäädäntö tulee muuttamaan FG:n roolia ja se tulee voimaantullessaan velvoittamaan toimialan yhtiöitä toimittamaan tiedot palveluun. Tietosuoja-riskit on tiedostettu ja niitä mitigoidaan monella eri tavalla. Koska palvelu on ilmainen, on vastuunrajoituksen oltava kohtuullinen suhteessa hintaan.

Tietokonversiopalvelun palvelusopimukset ovat tällä hetkellä työn alla. Tarkempi etenemisaikataulu projektista löytyy liitteestä 1.

Datahub /Puukangas Marjut

19.9.2017

Webinaarit aiheeseen liittyen pidetään syksyllä 11.10 sekä 15.11. Suorituskyky näyttää hyvältä.

Ulkoisten rekisterien osalta on käyty keskusteluja kolmen palvelutarjoajaehdokkaan kanssa ja kaikki palvelut näyttävät toimivilta. Keskusteltiin siitä mitä tietoja tarkastetaan, Riina toi esiin ongelman osoitteiden tarkistuksissa jolloin käyttöpaikan osoite voi olla eri kuin asiakkaan osoite. Tämä on projektissa tiedossa ja nämä tarkastetaan erikseen palvelun kautta. Palvelussa tarkastetaan kirjoitusvirheet ja mahdolliset puutteet. Nämä voidaan raportoida osapuolille ja palauttaa myös korjausehdotus. Hetujen osalta voidaan samalla tarkastaa onko se väärin kirjoitettu tai kohdistettu väärille henkilöille, eli tarkastetaan että nimi ja tunnus vastaavat toisiaan. FG ei rikasta tietoa. Puuttuvia hetuja voidaan tarkistaa teknisesti, mutta ei voida tehdä ennen kuin on juridisesti oikeus siihen. Ei tule olemaan tarjouspyynnössä mukana, koska FG:llä ei ole oikeutta tähän.

Palvelun toteutus etenee suunnitelman mukaisesti, toteutetaan pala palalta prioriteettijärjestyksessä. Auditointi on seuraava iso etappi. Yhteistyö toimii hyvin toimittajan ja pilottiryhmän kesken.

Fredrik esitteli tietokonversiopalvelun toimintaa. Tunnistautuminen palveluun käyttäjätunnuksella ja salasanalla, lopulliseen versioon tulee SMS-varmistus. Fredrik esitteli 40 000 asiakkaan tiedoston latauksen (vastaa keskikokoisen verkkoyhtiön tietoja), aineiston sisään luvun ja tietojen tarkastuksen. Käytiin läpi myös tarkastusraportti ja siinä olevat virhekoodit.

4 Käyttöönottosuunnitelman eteneminen / Minna Arffman

Minnan esitys, liite 2

Minna kävi esityksessään läpi taustaa ryhmän perustamisesta ja työn periaatteista ja tavoitteista. Todettiin tavoitteista, että datahubin käyttöönotto tulee näkymään asiakkaalle GS1:n ja Suomi.fi portaalin käyttöönottona. Käyttöönotto ei saa vaarantaa toimijoiden liiketoimintaa. Yksi tavoitteista on saada datahubin käyttöönotto kerralla maaliin, joten on tärkeää seurata myös toimialan valmiutta.

Laadukas käyttöönottosuunnitelma kokoaa ja konkretisoi oleellisen sisällön, kommunikoi ymmärrettävästi sekä sitouttaa osapuolet. Suunnitelma on linkki muihin tekemisiin. Kommunikoinnin on oltava käytännönläheistä, selkeää, yksiselitteistä ja eheää sekä aktiivista eri tiedotuskanavissa. Suunnitelma tehdään vuorovaikutteisesti toimialan kanssa ja tällä varmistetaan että toimiala myös sitoutuu käyttöönottoon.

Käyttöönotto edellyttää erilaisia käyttöönottosuunnitelmia FG:ltä, toimialalta sekä yhteisesti. Jokaisen toimijan tulee tehdä oma suunnitelmansa käyttöönottoon. Ryhmäläisiltä omien kokemusten pohjalta tullaan julkaisemaan vinkkilista mitä alan yhtiöiden tulee käyttöönotossa ottaa huomioon.

Käytiin läpi työryhmän työskentelyaikataulua syksylle sekä tulevan suunnitelman sisällysluettelo, jotka tarkemmin liitteessä 2.

Tällä hetkellä työryhmä työstää varsinaiseen go-live ajankohtaan liittyviä yksityiskohtia.

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Datahub /Puukangas Marjut

19.9.2017

Timo Liiri esitti kysymyksen oman yhtiön tämänhetkisen kokemuksen pohjalta, kuinka kauan ollaan ilman sanomaliikennettä. Tämä tulee olemaan todella haasteellinen ajankohta koko toimialalle, johon vaikuttaa myös keskeytyksen ajankohta. Jäädytysjakson tarkkaa pituutta ei ole vielä määritelty. Tällä hetkellä mietitään hallittua alasajoa nykyprosesseille, jäädytysjakson aikana tehtäviä toimenpiteitä sekä sen jälkeisiä toimintoja. Manuaaliselta työltä ei välttyä, mutta se pyritään ennakkoon minimoimaan. Toimialalle hyvä viestiä, että miettivät omia resurssejaan tämän osalta. Toimialan on päätettävä vielä, mitkä prosessit voidaan jäädyttää kokonaan tai rajoittaa käyttöönoton hetkelle. Hyvä tiedostaa nämä toimialalla jo hyvissä ajoin.

Kun käyttöönottojakso alkaa, on tällöin oltava tiedossa koska datahub otetaan käyttöön. Etukäteen päätettävä "point of no return" eli hetki jonka jälkeen ei enää voida palata nykyiseen tiedonvaihtomalliin. Arto totesi, että juridinen asia tässä on, että todennäköisesti käyttöönotosta tullaan sääntelemään voimaantulolaki, jossa käyttöönottopäivä lyödään kiinni eduskunnassa. Tämä vie oman aikansa ja tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Tämä korostaa testijärjestelmienkin olemassaoloa ja sitä kuinka käyttöönottoa voidaan harjoitella. Kun laki on voimassa, ei ole enää paluuta entiseen malliin. Todettiin, että testijärjestelmää pitää voida vaatia; joko omaa tai palveluna hankittua. Aiheuttaa riskejä myös muille toimijoille jos tätä ei ole.

Toimialalle julkaistaan käyttöönottosuunnitelmasta kommentoitava versio lokakuussa ja siihen liittyen pidetään webinaari 24.10. Käyttöönottosuunnitelman versio 1.0 tulee olemaan valmis vuoden lopussa, mutta työ jatkuu senkin jälkeen.

Muilta mailta saadaan hyviä oppeja käyttöönottoon liittyen. Alan tulee voida sopia käytännöt prosesseittain ennen käyttöönottoa. Keskusteltiin myös siitä, että vaatii paljon yhtenäistä viestintää toimialalla.

5 Jäsenpuheenvuoro / Timo Liiri

Fortumilla oltu todella tyytyväisiä siitä, että voitu olla aktiivisesti mukana työryhmissä. Tätä kautta on saatu paljon arvokasta ymmärrystä projektista ja tulevista prosesseista.

Prosessityön aikana yhtiössä oli työryhmä, jonka avulla käytiin prosessit läpi. Ilman sitä työtä olisi ollut vaikeampaa myöhemmin kommentoida prosesseja. Edelleen toimivat aktiivisesti mukana eri työryhmissä. Sitä kautta tietoa jaetaan organisaation sisällä. Timo totesi, että nyt luodaan markkina-alustaa, jolla on vaikutus joka paikkaan.

Datahubin suunnitelmien myötä on lähdetty suunnittelemaan omaa järjestelmäarkkitehtuuria tulevaisuudessa. Mukana on myös globaali näkökulma. Asiakasrajapintaan liittyviä toimenpiteitä suunniteltaessa datahub on otettu huomioon.

Aikaa on käytetty jonkin verran, varsinkin n. 10 henkilön ydinporukka. Fortumilla otetaan käyttöön uusi asiakastietojärjestelmä kesään 2018 mennessä. Sen ohella otetaan käyttöön myös uudet toimintatavat. Vaikuttaa myös tapaan organisoitua.

Pilotointi tehdään vanhalla järjestelmällä. Datan laatua on parannettu, se palvelee niin uuden järjestelmän kuin datahubin käyttöönottoa. Keskusteltiin tässä yhteydessä siitä, että datahub tulee olemaan suurin muutos alan toimijoille sitten sähkömarkkinoiden

Datahub /Puukangas Marjut

19.9.2017

vapautumisen ja pohdittiin onko tämä kaikille toimialalla selvää. Asiakkaalle muutos ei saa näkyä liikaa, vaikka voi toki tuoda uusia mahdollisuuksia.

Pasi nosti esiin vielä kysymyksen, olisiko jotain pitänyt tehdä toisin. Timo totesi että muutokset ovat menneet hyvin huomioon ottaen sen kuinka isosta asiasta on kyse. Vielä aikaisemmin olisi voinut miettiä omia prosesseja. Datahubin muutokset eivät ainoita muutoksen aiheuttajia.

Riina totesi tässä yhteydessä, että yhtiöt ovat erikokoisia, joten tämä otettava huomioon, toisilla haasteena voi olla sisäinen tiedonkulku ja toisilla taas puutteelliset resurssit. Työryhmien ulkopuolelta asioiden seuraaminen vain kirjallisista materiaaleista on hänen mukaansa hankalampaa, kuin työssä suoraan mukana olleilla. Pasi totesi, että koko toimiala ei voi olla mukana työryhmissä. Työryhmässä tekeminen vaatii myös osallistujilta myös aktiivisuutta.

Loppuun Timo totesi datahubin olevan luonteva jatke tuntimittautiedon käyttöönottoon.

6 Ajankohtaista / Pasi Aho

6.1 Hankinnasta

Pasi kävi läpi hankinnan aikataulua joka löytyy liitteestä 3.

6.2 Prosessityöryhmästä

Marjut esitteli prosessityöryhmässä sekä ET:n kehitysryhmässä läpikäydyn muutoksen valtuutuksen ilmoitusprosessiin. Tämän osalta nousi keskustelua siitä, että prosessia ei ole tarpeeksi tarkalla tasolla kuvattu. Tätä tullaan tarkentamaan muissa työryhmissä esille tulleiden kysymysten perusteella ja asiaan palataan vielä. Tässä yhteydessä keskusteltiin siitä kuinka tärkeää on huomioida datahub prosessien vaikutukset kokonaisvaltaisesti.

Prosessidokumentaation versionumeroinnit nostetaan samalle tasolle dokumenttien kesken syksyn aikana ja julkaistaan ohjeistus osoiterakenteelle datahubissa. Prosessidokumentaatioon tullaan talven aikana tekemään esille nousseita pieniä tarkastuksia, joista löytyy kuvaukset prosessityöryhmän kokousmuistioista.

6.3 Lainsäädäntö

TEM:stä Arto Rajala kävi läpi viimeisimmät kuulumiset datahubia koskevan lainsäädännön valmistumisesta.

Lainsäädäntöprojektissa on kaksi vaihetta, toinen varsinainen lakimuutos ja toinen jolla muutetaan asetuksia (taseselvitys ja mittaus ja sanomaliikenneasetus). Tässä vaiheessa keskitytään yksinomaan lakimuutoksiin, joiden perustehtävä on mahdollistaa tuleva muutos. Asetukset tulevat olemaan enempi täytäntöönpanoa. Tässä vaiheessa aikataulutuksen ja valmistautumisen vuoksi on tärkeä olla välitappeja. TEM kerännyt aineistoa ja työstää parhaillaan sitä. Lainvalmistelussa tulee tehdä yleisperustelut, pykäläperustelut ja itse lakipykälät.

Pitää ymmärtää mistä on kysymys, että tiedetään mitä tehdään. Tätä varten on muodostettu tukiryhmä, jota käytetään valmistelutyössä. Ryhmässä on FG:ltä Pasi Aho ja

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Datahub /Puukangas Marjut

19.9.2017

Minna Arffman, ET:ltä Riina Heinimäki ja Tuomas Rytönen, Paikallisvoimasta Jari Nykänen, Energiavirastosta Natalia Budden sekä TEM:ltä Arton lisäksi Tatu Pahkala. Lisäksi apuja saadaan oikeusministeriöstä, tietosuojavaltuutetun toimistosta sekä valtionvarainministeriöstä siltä osin kun käsitellään VRK:ta. FG ja ET ovat tehneet ministeriöaloitteen henkilötunnusten keräämiseksi VRK:lta.

Lain muutosta varten aineistoa on hyvin kerätty ja kirjoitustyö on aloitettu. Tukiryhmän kanssa 20.9. läpikäynti niistä lain kohdista, mitkä tulisi muuttaa.

Lainsäädäntösuunnitelmaa on päivitetty ja tehty aikataulus, lausuntokierrokselle tarkoitus saada lokakuussa 2017 ja eduskunnalle vielä tämän vuoden kuluessa. Isoimpia haasteita ovat tietosuojaan ja henkilötietoihin liittyvät asiat, jotka voivat tuoda viivästystä aikatauluun. Oheismateriaalia kerätään mukaan, vaikutusarviointi ja ainakin prosessikaaviot jossain muodossa.

7 **Muita asioita**

Ei muita asioita

8 **Seuraava kokous**

Seuraava kokous 22.11.2017 klo 12.00 - 15.00.

Marjut Puukangas

Liitteet Liite 1 Seurantaryhmä_tietokonversio_20170919.pdf
Liite 2 Käyttöönottotyöryhmä_ajankohtaista.pdf
Liite 3 Ajankohtaiset dh seurantaryhmä.pdf

Jakelu Osallistujat

Tiedoksi Poissaolijat